

ثبت ملی تونل برفی لرستان

تونل برفی ازنا یکی از جاذبه‌های استان لرستان، در منطقه اشترانکوه معروف به آلپ ایران قرار دارد و این روزها میزبان گردشگرانی است که از گرمای هوا به خنکای دمای يك منطقه کوهستانی و خوش آب و هوا با انواع گیاهان دارویی پناه می‌برند. این تونل شگفتی حاصل انباشته شدن هزاران تن برف در سال‌های متمادی در اشترانکوه است؛ دره‌ای زیبا واقع در روستای کمندان ازنا که هر ساله بر اثر ریزش برف‌های سهمگین درون آن، توده‌ای از برف تشکیل می‌شود و پس از جاری شدن آب ناشی از ذوب برف‌ها در فصل بهار تونلی بسیار زیبار در آن به وجود می‌آید. برای رفتن به تونل برفی باید به اشترانکوه رفت؛ رشته‌کوه سر به فلک کشیده‌ای که با ۱۳ قله در پنج کیلومتری جنوب شهرستان ازنا قرار گرفته است.

از دل این رشته‌کوه، راهی به سوی روستای سرسبز کمندان وجود دارد. زمانی که به تونل برفی می‌رسید صدای آب ناشی از ذوب شدن برف‌ها گوش‌تان را نوازش می‌دهد؛ آب روانی که تونلی به عرض ده متر و ارتفاع سه متر در زیر یخچال ایجاد کرده است.

این تونل برفی زیبا هفته گذشته با شماره ۵۷۳ در فهرست آثار طبیعی کشورمان به ثبت رسید. این خبر را ما از قول سید امین قاسمی، مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی لرستان می‌نویسیم. قاسمی در توضیح بیشتر به ایرنا می‌گوید: «در راستای اجرای تبصره ۲ قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری کشور مصوب دی ماه ۱۳۸۲ و آیین‌نامه اجرایی آن مصوب چهارم مرداد ۱۳۸۴ به شماره ۲۶۹۷۵/ت ۳۲۹۱۵ هـ. هیات محترم وزیران با موضوع ثبت میراث طبیعی ارزشمند کشور در فهرست میراث طبیعی ملی، پرونده ثبت تونل برفی ازنا تهیه و به دفتر ثبت آثار و حفظ و احیای میراث طبیعی و معنوی ارسال شد.»

طراح،بیژن گورانی

جدول شماره ۵۴۷۷

جدول عادی

افقی(۱): فلز سرخ - علم اعداد - ساکن
زیرا طرف قطب شمال (۲) پرخور - زره جنگاوران قدیم- محو کردن (۳)
مزداگرمی طلبی طاعت... ببر- نشانه جمع فارسی- نسوان (۴) خروشان- رنگ نشانگر عشق- پوستین (۵)
ماده آرایشی ناخن- ظلم و ستم- روز عرب (۶) از مرکبات- سقز - پارسایی (۷) نشانه اختصاری «قیاس کنید» - دقیقه‌ها - نوعی موتور درون‌سوز (۸) آشکار و نمایان- خدای هندو- اشاره (۹) ویرایش- شهری در استان فارس- حرف جر عربی (۱۰) خواب- کاخ لویی سیزدهم- نجات یافتن (۱۱) سمیع- نهمین ماه سريانی- توفيق (۱۲) از حروف مقطعه قرآن- اجرای اثر موسیقی در حضور مردم- انقلابی معروف مکزیک (۱۳) شهری در هندوستان- نوعی حلوا- بلندترین برج مخابراتی ایران (۱۴) ماده روان یا شکل متغیر - دانشمند دینی- استفرآغ (۱۵) نوعی شیرینی- مرطوب - زیر پامانده.

عمودی: ۱) دربرگیرنده - از اسباب توزین- حساب‌کننده (۲) سیخونک - خودروی کرایه داخل شهری- از فرمانروایان آل زبیر (۳) از مذاهب چهارگانه اهل سنت- پوشاک زنانه- انبار غله (۴) چند رئیس- دوستی- نمایندگی (۵) مطابقت داشتن- پول (چین ۶) زبان قدیمی آسیایی- ناتمام -گوشه‌ای در دستگاه شور (۷) يك حرف و سه حرف- برقرار- ملاطی از خاکسترو آهك (۸) پسوند نسبت- داستان نویس معاصر کشورمان و خالق اثر «بوف کور» - هزار کیلو (۹) حواری خائن- رانغب-

حل جدول عادی شماره ۵۴۷۶

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	
۱	م	ب	ن	ا	م	ت	م	ن	ا	م	ب	ن	ا	م	ب
۲	م	ب	ن	ا	م	ب	ن	ا	م	ب	ن	ا	م	ب	ن
۳	ب	ن	ا	م	ب	ن	ا	م	ب	ن	ا	م	ب	ن	ا
۴	م	ب	ن	ا	م	ب	ن	ا	م	ب	ن	ا	م	ب	ن
۵	ن	ا	م	ب	ن	ا	م	ب	ن	ا	م	ب	ن	ا	م
۶	م	و	ی	ه	د	م	د	ل	ا	ن	د	ر	ز		
۷	ن	ا	م	ب	ن	ا	م	ب	ن	ا	م	ب	ن	ا	م
۸	د	م	ب	ن	ا	م	ب	ن	ا	م	ب	ن	ا	م	ب
۹	ر	م	ه	و	ز	ی	م	ی	ن	د	د				
۱۰	ر	ا	م	ی	و	م	ن	ر	و	د					
۱۱	ت	ب	ر	ی	ت	ه	م	ت	ج	ه	ا	ز			
۱۲	ن	ب	ت	و	ن	ل	ق	م	ب	ز	د				
۱۳	ا	س	ی	ر	ا	ب	ع	ا	ر	ی	ش	ک	ر		
۱۴	م	ع	ر	ا	ج	ا	ل	س	ع	ا	د	و	ی	ن	
۱۵	ر	د	ه	ب	ن	ی	ا	م	د	م	و	ا	ر		

برگزاری جشنواره ملی ایل سنگسر

زندگی در ایل با کوچ گره خورده؛ جذابیتی که توجه گردشگران زیادی را به سبک زندگی خاص مردم ایل جلب کرده است. در این بین، سنگسری‌ها شاخص‌ترین کوچندگان دامنه‌های البرز هستند. طولانی‌ترین مسیر کوچ جهان به نامشان ثبت شده است، به‌طوری‌که فاصله دورترین نقطه بیلاقی و قشلاقی

گفت‌وگوی جام‌جم با هنرمندی که يك رشته جدید به صنایع دستی کشورمان اضافه کرده‌است

آقای برگ ایران

مینا مولایی

ایران

منهای نفت

با کارآفرینان و تولیدکنندگان صنایع دستی

حسین شاهی:

این هنر، يك كار

مشترك بين خالق

و مخلوق است

بوم و رنگ‌آمیزی

زمينه بوم یعنی

خود برگ اثر

خداوند است

و نقاشی روی بوم

اثر بنده خدا

مینیاتور یکی از قدیمی‌ترین

هنرهای ایرانی‌هاست؛ شما اما به‌عنوان يك نگارگر آمدید و با پیاده‌کردن این هنر روی برگ، آن را امروزی کردید. چطور این ایده به ذهنتان رسید؟

من برای اولین بار ۴۰ سال پیش با نقاشی روی برگ آشنا شدم؛ آن موقع ۲۷ ساله بودم و در سفری که به کشمیر هندوستان داشتم نقاشانی را دیدم که روی برگ نیلوفر آبی نقاشی می‌کردند، البته نقاشی آنها مینیاتور نبود؛ يك نوع نقاشی بومی بود از زندگی واقعی روستاییان

بله من از تابلو فرش الهام گرفتم و به

همان منطقه. آن موقع من فقط این طرح‌ها را دیدم و دیگر به این موضوع فکر نکردم تا این‌که با گذشت زمان ایده اجرای مینیاتور روی برگ درختان به ذهنم رسید که برخلاف تصور اصلا کار راحتی نبود و من برای اجرای این ایده، سه سال تمام آزمون و خطا داشتم تا این‌که بالاخره سال ۹۴ موفق شدم از اولین تابلو برگ‌م رونمایی کنم.

تابلو برگ هم درست مثل هنری که ابداع کردید، اصطلاح جدیدی است.

بله من از تابلو فرش الهام گرفتم و به همین دلیل است که می‌گویم این هنر، يك كار مشترك بين خالق و مخلوق است، بوم و رنگ‌آمیزی زمینه بوم یعنی خود برگ اثر خداوند است و نقاشی روی بوم اثر بنده خدا. به همین دلیل هم پای هر اثری، کنار امضای خودم يك برگ کوچک هم می‌گذارم که به اعتقاد من نمادی از امضای خداوند است.

اولین تابلو را روی چه برگی کشیدید؟

اولین کار من کشیدن نقش شکارگاه روی برگ پیچک بود که گواهی ثبت اثر در وزارت فرهنگ و ارشاد دارد.

برگ‌ها را چطور انتخاب می‌کنید؟

اول این را بگویم که من هیچ برگ سبز و زنده‌ای را از درخت نمی‌کنم و همیشه از برگ‌هایی استفاده می‌کنم که روی زمین افتاده یا این‌که روی درخت زرد شده و به اصطلاح به‌کما رفته‌اند و با يك تلنگر می‌افتند. بعد از جمع کردن این برگ‌ها، آنها را شسته و در هوای معمولی نگه می‌دارم تا رطوبت‌شان گرفته شود. بعد هم به مرحله انتقال آنها به لابه‌لای ورقه‌های کتاب می‌رسم. در این مدت

آنان به بیش از ۱۵۰۰ کیلومتر می‌رسد. همین بهانه کافی است تا مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان سمنان از برگزاری جشنواره ملی ایل سنگسر خبر دهد.

مهدی جمال با اعلام این خبر می‌گوید: «جشنواره ملی ایل سنگسر فرصتی برای

معرفی مقاصد کمتر شناخته‌شده استان سمنان است.» گفتنی است اولین جشنواره ملی ایل سنگسر با حضور استان‌های تهران، مازندران، البرز، قزوین، قم از ۲۲ تا ۲۴ آبان‌ماه امسال در شهرستان مهدیشهر (سنگسر) برگزار خواهد شد. / میراث‌آریا

و اتفاقا رسیدن به این مواد و ماندگار کردن برگ

همان آزمون و خطایی بود که قبل از

ارائه کارم داشتم. چون باید به این اطمینان می‌رسیدم که رنگ از روی برگ‌ها نمی‌ریزد و بافت برگ سست نمی‌شود. چراکه در حالت عادی عمر برگ‌های خشک‌شده چه در قاب چه لای کتاب و ... خیلی زیاد نیست و با گذر زمان بافت برگ می‌پوسد و از بین می‌رود و فقط برگ‌ها باقی می‌مانند و آنها هم در نهایت از بین می‌روند. در مرحله بعدی کار نقاشی روی برگ شروع می‌شود، البته باید این نکته را بگویم که نمی‌شود روی برگ طراحی کرد و وقتی قلم را داخل رنگ می‌زنیم باید نقش مورد نظر را روی برگ بکشیم و دیگر طراحی

هر هنرمند صنایع دستی، يك چاه نفت است

صنایع دستی کشورمان، از فرش‌های دستباف گرفته تا تابلوهای معرق و ظروف میناکاری‌شده و سفال و ... در دیگر کشورهای دنیا طرفدار کم ندارند. هنر دست مردان و زنان هنرمند کشورمان مدت‌هاست مورد توجه گردشگران خارجی قرار گرفته و یادگاری از سفریشان به کشوری با تمدنی قدیمی است. توجهی که باعث شده از ۶۰۰ تابلوی فروخته شده آقای شاهی، ۴۰۰ تابلو نصیب گردشگرانی از کشورهای آلمان، فرانسه و ایتالیا شود. با این حال این هنرمند هم مثل بسیاری از هنرمندان صنایع دستی کشورمان از نبود حمایت‌های کافی از سوی مسؤولان گلایه‌مند است و می‌گوید:

من معتقدم که هر هنرمندی مثل يك چاه نفت است. اگر مسؤولان ما این تصور را بکنند که ما دیگر چاه نفتی نداریم و در نتیجه به صنایع دستی کشورمان بیشت توجه‌کنند ما می‌توانیم از صنایع دستی به اندازه نفت سودآوری داشته باشیم.

فرهنگ و آداب ایران به دیگر ملل کمک می‌کند. به گفته تیموری، برخی گردشگران خارجی که در سال‌های گذشته در ایام محرم در ایران حضور داشتند و موفق به حضور در مراسم عزاداری شدند تجربیات جالبی پیدا کردند که با انتقال آن به دیگران، سبب حضور تعداد بیشتر گردشگران خارجی در این ایام در ایران شدند.

اما آیین‌های خاص عزاداری مردم یزد در این ایام، همان قدر که میان مردم کشور خردمان طرفدار دارد، بین گردشگران خارجی هم طرفدار دارد و مراسم و رویدادهای مذهبی ماه محرم به معرفی

گردشگری مذهبی اگر تا پیش از این فقط در جذب گردشگر به قصد زیارت به اماکن مذهبی کشورمان خلاصه می‌شد، حالا چندسالی است يك شكل دیگر پیدا کرده و حضور ۱۵۰۰ گردشگر خارجی برای تماشای آیین‌های محرم تنها در شهر یزد، نشان از ظرفیت گردشگری معنوی و آیین‌های عزاداری تبدیل شدن به قطب گردشگری محرم دارد؛ اتفاقی که با فراهم کردن زمینه‌ها و زیر ساخت‌های لازم می‌تواند علاوه بر معرفی معارف و آموزه‌های این ماه به رونق گردشگری نیز بینجامد.

گردشگری مذهبی موضوع جدیدی نیست و از مدت‌ها پیش به عنوان یکی از انگیزه‌های اصلی سفر مطرح بوده اما تنوع رسوم و آیین‌های عزاداری محرم در کشور ما آن قدر زیاد است که این موضوع را می‌تواند به يك شاخصه مهم برای جذب گردشگران سایر کشورها تبدیل کند.

ولی تیموری، معاون گردشگری وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در همین زمینه به ایرنا می‌گوید: شرکت گردشگران خارجی در مراسم و رویدادهای مذهبی ماه محرم به معرفی

نه لزوما سالم. خیلی وقت‌ها برگ‌ی را انتخاب می‌کنم که بر اثر حادثه‌ای آسیب دیده مثلا گوشه‌هایش سوخته ... من در این نقاشی این گوشه‌های سوخته را به کوه تبدیل می‌کنم.

نقاشی روی برگ چقدر زمان می‌برد؟

اصولا من يك كار را شروع نمی‌کنم و به نیت عدد هفت که عدد مقدسی است برای مثال هفت بار طواف دور کعبه که نشانه‌ای از دین‌مان است یا هفت خوان رستم که نشانه‌ای از فرهنگمان است به طور

همزمان نقاشی را روی هفت برگ شروع می‌کنم و کار را جلو می‌برم. به طور معمول اگر مشکلی پیش نیاید و هر روز هشت ساعت وقت بگذارم حدودا سه روز طول می‌کشد تا کار نقاشی تمام شود.